

Nærings- og fiskeridepartementet

Att:

Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Høringsuttalelse - Svar på forslag om endring av forskrift av 22. desember 2004 nr. 1799 om akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret og forskrift av 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakultur

Innledning

Fiskeridirektoratet viser til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) sitt høringsnotat av 15. mai 2023 vedrørende forslag om endring av forskrift om akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret (heretter «andre arter-forskriften») og forskrift om drift av akvakultur (heretter «akvakulturdriftsforskriften»). NFD ber om innspill innen 16. august 2023.

Fiskeridirektoratets høringsinnspill

1. Bakgrunnen for forslaget

Høringsnotatet bygger i stor grad på et arbeid med revisjon av tildelingsregelverket for akvakultur som ble gjort av Fiskeridirektoratet og sendt til NFD i desember 2020.

Høringen omfatter en rekke større og mindre endringer, som har som overordnet formål å imøtekomme et behov for oppdatering og utvikling av mer tidsriktige og målrettede tildelingsbestemmelser for akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret. Dette nødvendiggjør også enkelte endringer og oppdateringer i akvakulturdriftsforskriften.

På et generelt grunnlag er Fiskeridirektoratet positive til endringene som er foreslått, og vurderer at disse i sum vil kunne bidra til å effektivisere forvaltningen av akvakulturtiltelser med hensyn til andre arter enn laks, ørret og regnbueørret. Direktoratets synspunkter vil utdypes i det følgende.

2. Kommentarer til NFD sine endringsforslag

2.1 Nærmere om endringer i andre arter-forskriften

Delegering av saksbehandlingsmyndighet til fylkeskommunen og Fiskeridirektoratet

Etter gjeldende rett er sekkdyr omfattet av akvakulturloven, men ikke av andre arter-forskriften. NFD foreslår i høringen å inkludere sekkdyr i forskriftens saklige virkeområde, jf. forslag til ny § 2 andre ledd. Videre er det foreslått å delegere myndighet til behandling av søknader om akvakultur av sekkdyr til fylkeskommunen i første instans, jf. forslag til ny §§ 4 og 9.

Fiskeridirektoratet stiller seg positive til ovennevnte foreslåtte endringer. Per dags dato er det tildelt 14 tillatelser til sekkdyr, og direktoratet registrerer en noe økende interesse. Etter vår oppfatning vil de foreslåtte endringene kunne bidra til å effektivisere behandlingen av søknader om akvakultur tillatelse til sekkdyr, og muliggjøre overholdelse av forskrift om samordning og tidsfrister i behandlingen av akvakultursøknader i større grad enn hva som er tilfelle i dag.

Fiskeridirektoratet vurderer at fylkeskommunen innehar den faglige kompetansen som trengs for å behandle slike søknader på et forsvarlig grunnlag, samt kjennskap til lokale og regionale forhold som kan få betydning for saksbehandlingen. Vi legger til grunn at Fiskeridirektoratets klagesaksenhet vil være klageinstans i saker som gjelder akvakultur av sekkdyr.

NFD har videre foreslått at Fiskeridirektoratet får hjemmel til å tildele tillatelse til akvakultur av nye arter, det vil si arter som ikke er omfattet av andre arter-forskriften per i dag. Fiskeridirektoratet er enig med NFD i at det ved slike søknader vil være nødvendig med kunnskapsinnhenting og grundige faglige vurderinger som direktoratet er nærmest til å foreta. Direktoratet legger videre til grunn at dette ikke vil innebære en stor økning i søknader som kommer inn til Fiskeridirektoratet.

Når det gjelder saker som gjelder akvakultur av makroalger, fremgår det av andre arter-forskriften § 22 at Nærings- og fiskeridepartementet er klageinstans. Fiskeridirektoratet kan ikke se at det fremgår av høringsnotatet om dette skal videreføres. Ettersom Fiskeridirektoratet tolker høringsnotatet slik at NFD ønsker å overføre personell kompetanse med hensyn behandling av enkeltsaker til henholdsvis fylkeskommunen og Fiskeridirektoratet, legger direktoratet til grunn at Fiskeridirektoratet skal være klageinstans for fylkeskommunens vedtak om tildeling av akvakultur tillatelse til makroalger. Den nåværende bestemmelsen i forskriften § 22 må da oppheves.

Sikkerhetsstillelse

Det fremgår av høringsnotatet at NFD vurderer at sekkdyrproduksjon har mange likhetstrekk med akvakultur av blåskjell og vannlevende planter, og at det fremstår som hensiktsmessig at akvakultur av sekkdyr reguleres på tilsvarende måte. NFD foreslår derfor å forskriftsfeste en plikt til sikkerhetsstillelse for tillatelse til akvakultur med sekkdyr i ny § 10a.

Fiskeridirektoratet er enig med NFD sine vurderinger med hensyn til sikkerhetsstillelse for tillatelse til akvakultur av sekkdyr.

Når det gjelder depositumsordningen for vannlevende planter har NFD foreslått å fjerne begrensningen på kr 200 000,- som i dagens regelverk fremgår av § 10a andre ledd. Fiskeridirektoratet er i tvil om hvorvidt den øvre grensen på kr 200 000,- i praksis er høy nok til å fullstendig dekke kostnader i forbindelse med opprydning av akvakulturanlegg. Direktoratet støtter å fjerne den øvre grensen på kr 200 000,-, for å sikre at beløpet er

tilstrekkelig til å stille sikkerhet for opprydding. Vi viser til at antallet tillatelser til vannlevende planter stadig øker, og hensynet til å sikre tilstrekkelige midler til opprydding bør veie tungt.

Flere arter på en lokalitet

Det følger av nåværende bestemmelse i andre arter-forskriften § 4 andre ledd at:

«Tillatelse kan gis til:

- a) en bestemt art,
- b) en bestemt lokalitet, og
- c) enten

1. oppbevaring og klekking av rogn og produksjon av tidlige livsstadier som produseres med sikte på overføring til andre lokaliteter eller annen type produksjon, eller
2. akvakultur av fisk, krepsdyr, bløtdyr eller pigghuder og akvakultur med vannlevende planter basert på senere livsstadier.»

Fiskeridirektoratet oppfatter den nåværende bestemmelsens ordlyd som noe uklar. Paragraf 4 andre ledd bokstav a, sammenholdt med bokstav b, kan tolkes slik at det kan gis tillatelse til én art på én lokalitet. Isolert sett er ordlyden ikke til hinder for at det kan gis flere tillatelser til ulike arter på én lokalitet. Det fremgår også av akvakulturlovens forarbeider at «[p]aragraf 5 første ledd er ikke til hinder for at det kan produseres ulike arter på samme lokalitet. Vurderingen av om dette skal tillates er imidlertid en faglig vurdering hvor forsvarlighetshensyn i forhold til miljø etter § 6 i første ledd bokstav a må vurderes konkret om dette skulle være aktuelt».¹

Fiskeridirektoratet har praktisert regelen i § 4 andre ledd bokstav a som et generelt forbud mot å ha flere arter på samme lokalitet (polykultur), og behandler jevnlig søknader om dispensasjon fra dette forbudet, jf. andre arter-forskriften § 21. Bakgrunnen for at Fiskeridirektoratet har etablert en slik praksis er at man har vurdert det som nødvendig med hensyn til faren for spredning av sykdom og dannelse av virusmutasjoner.

Dersom Fiskeridirektoratet fatter vedtak om dispensasjon fra andre arter-forskriften § 4 andre ledd bokstav a, jf. § 21, skal fylkeskommunen behandle akvakultursøknaden i første instans. Dette innebærer at søknaden skal sendes til relevante sektormyndigheter, herunder Mattilsynet for søknadsbehandling etter Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) og Lov om dyrevelferd (dyrevelferdsloven), jf. andre arter-forskriften § 7 første ledd bokstav c. Ved Mattilsynets behandling av akvakultursøknader legges det blant annet vekt på å vurdere faren for smittespredning til og fra anlegget. Mattilsynet har et særlig forvaltningsansvar for vurdering av smitterisiko og velferd innen akvakultur. Vi viser også til at Mattilsynet nå skal vurdere søknader etter forskrift om dyrehelse (dyrehelseforskriften) og forskrift som utfyller dyrehelseforskriften med bestemmelser om krav til biosikkerhet ved godkjenning av akvakulturanlegg og forflytninger av akvatiske dyr mv. (akvabiosikkerhetsforskriften).²

På grunnlag av ovennevnte legger Fiskeridirektoratet til grunn at hensynene til å hindre spredning av sykdom og dannelse av virusmutasjoner ivaretas ved at akvakultursøknader som omfatter flere arter på samme lokalitet sendes til Mattilsynet på sektorbehandling.

¹ Ot. prp. nr. 61 (2004-2005) s. 58

² [Godkjenning av akvakulturanlegg i to trinn og nye krav til søknaden | Mattilsynet](#)

Øvrige endringer

Under punkt 1.5 i høringsnotatet er det foreslått å oppheve §§ 10 tredje ledd og 12 tredje og fjerde ledd. Disse bestemmelsene gjelder tildeling av tillatelse til akvakultur til villfanget marin fisk og til fiskere registrert på blad A eller B i fiskermanntallet samt tilvirkere for oppbevaring av villfanget fisk som ledd i akvakultur av midlertidig eller sporadisk karakter.

Fiskeridirektoratet støtter NFD sitt forslag. Vi vil imidlertid bemerke at det ikke er tildelt tillatelser etter § 12 tredje ledd siden 2002, ikke 2022 som det står i høringsnotatet.

Fiskeridirektoratet støtter videre NFD sitt forslag til oppheving av vedlegg 1, jf. § 4 femte ledd. Vi legger til grunn at vedlegget har mistet sin aktualitet ettersom tilsvarende avgrensning ble fjernet fra forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) ved implementeringen av trafikklssystemet i 2017.

Videre er direktoratet positive til den foreslåtte presiseringen i § 7 første ledd bokstav a om at lokaliteter for torsk ikke skal etableres i gyteområder eller gytefelt for torsk, slik disse til enhver tid vises i Fiskeridirektoratets kartverktøy.

Fiskeridirektoratet ønsker å knytte en kommentar til foreslått § 3 bokstav b siste setning, hvor det fremgår at «*[t]illatelsen består av tilsagn og vedtak om klarering av lokalitet*». Direktoratet bemerker at dette kun vil gjelde i de tilfeller der Fiskeridirektoratet fatter vedtak om tilsagn før søknaden sendes til fylkeskommunen for lokalitetsklarering. I de fleste tilfeller vil det være fylkeskommunen som tildeler akvakulturtillatelse i første instans. I slike tilfeller utsteder ikke fylkeskommunen tilsagn, men fatter vedtak om tillatelse til akvakultur som gir rett til produksjon av bestemte arter på lokaliteter, med de til enhver tid fastsatte begrensninger av tillatelsens omfang, jf. akvakulturloven § 4 første ledd. Etter Fiskeridirektoratets vurdering kan dette løses ved å formulere § 3 bokstav b siste setning slik: «*[t]illatelsen kan bestå av tilsagn og vedtak om klarering av lokalitet*».

Når det gjelder forslag til § 12 andre ledd, lyder dette slik: «*Tillatelse til akvakultur av matfisk i sjø med merdteknologi avgrenses til en biomasse på inntil 780 tonn*». Fiskeridirektoratet stiller seg tvilende til om det er hensiktsmessig å avgrense denne til å kun gjelde merdteknologi, og foreslår at denne bestemmelsen gjøres teknologinøytral. Etter Fiskeridirektoratets vurdering kan dette løses ved å formulere § 12 andre ledd slik: «*Tillatelse til akvakultur av matfisk i sjø avgrenses til en biomasse på inntil 780 tonn*».

For øvrig er Fiskeridirektoratet enig i NFD sine forslag til endringer og oppdateringer av andre arter-forskriften.

2.2. Nærmere om endringer i akvakulturdriftsforskriften

Når det gjelder endringene og oppdateringene som er foreslått i akvakulturdriftsforskriften, er Fiskeridirektoratet i enige disse.

2.3. Behov for andre oppdateringer

Vi vil i det følgende peke på noen flere behov for enkelte oppdateringer som ikke vil endre rettstilstanden eller ha noen økonomiske, administrative eller miljømessige konsekvenser.

I akvakulturdriftsforskriften § 3 andre ledd, fremgår det av dagens bestemmelse at forskriften også omfatter «*aktiviteter i tilknytning til drift av akvakulturanlegg gjennomført av vare- og tjenesteprodusenter, og reguleres i kapittel 1. I tillegg gjelder følgende bestemmelser § 5 fjerde ledd, § 6 første ledd, § 7 femte ledd, § 10 tredje ledd, § 15c, § 37 første, andre, sjette og syvende ledd og § 38.*» Fiskeridirektoratet bemerker at kapittel 7, som inneholder avsluttende bestemmelser, også gjelder for slike aktiviteter. Vi råder derfor at dette også inkluderes i § 3 andre ledd siste setning.

I produksjonsområdeforskriften § 2 tredje ledd henvises det til den opphevede laksetildelingsforskriften, og vi råder til at dette oppdateres til den gjeldende laksetildelingsforskriften.

Med hilsen

Anne Brønsten Osland
seksjonssjef

Elin Maria Norberg Aase
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nærings- og fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032

OSLO

